

Revisionsplan 2023

Stadsrevisionen

Fastställd den
21 februari 2023
av revisorsgrupp 1

Dnr: RVK 2023/70

Detta dokument, Revisionsplan 2023, redovisar inriktningen för den granskning som planeras avseende kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsplanen kan i ett senare skede förändras utifrån ändrade förutsättningar, oförutsedda händelser och omprioriteringar.

Innehåll

1. Sammanställning av planerade revisionsprojekt	1
2. Bakgrund	2
2.1 Stadsrevisionens uppdrag	2
2.2 Revisorernas målsättning	3
2.3 Revisionsprocessen	4
2.4 Revisionens kvalitetssäkring	4
3. Årlig granskning av kommunstyrelse, nämnder och bolag	5
3.1 Grundläggande granskning kommunstyrelsen	5
3.2 Grundläggande nämndgranskning	6
3.3 Grundläggande bolagsgranskning	6
4. Revisionsprojekt – Granskning revisionsår 2023 (2024)	7
4.1 Samhälle	7
4.1.1 <i>Naturvärden och biologisk mångfald (2023)</i>	8
4.1.2 <i>Fysisk aktivitet barn och unga (2023)</i>	8
4.1.3 <i>Underhåll av VA-anläggning (2023)</i>	8
4.2 Valfärdstjänster	10
4.2.1 <i>Grundsärskolan (2023)</i>	10
4.2.2 <i>Psykiska ohälsa barn och unga (2023)</i>	10
4.2.3 <i>Genomförandeplaner äldreomsorg (2023)</i>	10
4.2.4 <i>Barn som riskerar att fara illa (2024 eller senare)</i>	11
4.2.5 <i>Våld i nära relation (2024 eller senare)</i>	11
4.3 Styr- och stödprocesser	12
4.3.1 <i>Aktiv hantering av avtal (2023)</i>	12
4.3.2 <i>Samhällsviktiga projekt (2023)</i>	12
4.3.3 <i>Ekonomistyrning grundskola (2024 eller senare)</i>	12
Bilaga 1 - Stadsrevisionens organisation	13
Bilaga 2 – Kvalitetssäkring inom Starev	14

1. Sammanställning av planerade revisionsprojekt

Följande granskningar föreslås att genomföras och rapporteras under revisionsår 2023:

- Grundsärskola (pågår)
- Psykisk ohälsa barn och unga
- Genomförandeplaner äldreomsorg
- Underhåll VA-anläggning
- Fysisk aktivitet barn och unga
- Naturvärden och biologisk mångfald
- Samhällsviktiga projekt
- Aktiv hantering av avtal

Om resurser finns tillgängliga kommer någon/några av följande granskningar att startas upp under revisionsår 2023 med rapportering under 2024. I annat fall ska granskningarna finnas med i planeringsarbetet inför 2024.

- Barn som riskerar att fara illa
- Våld i nära relation
- Ekonomistyrning grundskola

2. Bakgrund

2.1 Stadsrevisionens uppdrag

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet. Med sin granskning bidrar revisorerna till att värna och utveckla den lokala demokratin, invånarnas rättssäkerhet och organisationens effektivitet. De förtroendevalda revisorernas och lekmannarevisorernas uppdrag följer av kommunallag, aktiebolagslag samt revisionsreglemente. Därutöver finns god revisionsledning (framtagen av revisionsdelegationen vid Sveriges Kommuner och Regioner, SKR) och Starevs vägledning för kvalitetssäkring (se bilaga 2) att utgå från i arbetet.¹

Kommunfullmäktige utser och är de förtroendevalda revisorernas uppdragsgivare. I Stockholms stad utses 20 förtroendevalda revisorer för att granska stadens nämnder (se bilaga 1). Stadens bolag och stiftelser granskas av lekmannarevisorer, vilka utses ur gruppen förtroendevalda revisorer. Revisorerna ska bedriva en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamheter. Opartiskhet och saklighet ska genomsyra revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor ska vara oberoende i förhållande till såväl granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorernas uppdrag är att granska all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionsledning. Revisorerna ska varje år pröva om kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar verksamheten samt hur kommunstyrelsen utövar sin uppsikt över nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund. En viktig del i revisorernas bedömning är att ta ställning till hur verksamheten agerat utifrån tidigare lämnade rekommendationer.

---

¹ Starev är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner och regioner där det finns egna revisionskontor. Föreningens medlemmar har stor kunskap om kommunal revision och är en viktig aktör i att bevaka den kommunala revisionens intressen.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagen sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bolagens interna kontroll granskas både av lekmannarevisorer och av den auktoriserade revisorn. Räkenskaperna granskas av den auktoriserade revisorn.

Stadens förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer utgör den samordnade revisionen. Den samordnade revisionen gör det möjligt att granska och ansvarspröva stadens verksamheter utifrån en helhetssyn.

Revisorerna/lekmannarevisorerna anlitar sakkunniga biträden för att genomföra granskningar. I Stockholms stad finns ett revisionskontor där yrkesrevisorer ansvarar för kvaliteten i genomförda granskningar.

Resultatet av revisorernas granskningar rapporteras löpande under året till kommunfullmäktiges presidium. I samband med att revisionsberättelser behandlas i kommunfullmäktige redovisar revisorerna resultat och bedömningar som ligger till grund för uttalanden i revisionsberättelserna.

2.2 Revisorernas målsättning

Utöver att följa det som framgår av revisionens uppdrag har revisorerna formulerat följande mål:

- Relevanta och väl underbyggda bedömningar och uttalanden som underlag för ansvarsprövning.
- En främjande och stödjande revision som bidrar till stadens utveckling avseende verksamhet och ekonomi.
- En aktiv dialog och kommunikation med uppdragsgivare samt granskade nämnder och styrelser.

För att nå målsättningarna krävs att revisionen har en organisation som är anpassad till uppdraget och använder sina resurser på ett effektivt sätt samt att arbetssätt och metoder ger ett tillförlitligt underlag inför kommande ansvarsprövning. Genom att ha god kännedom om staden och dess verksamhet ges revisionen förutsättningar för att genomföra ett riskanalytiskt arbete där områden i behov av utveckling kan identifieras.

Yrkesrevisorernas arbete följer den vägledning som Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) tagit fram, vilket säkerställer kvaliteten i de granskningar som genomförs.

En god dialog med granskade verksamheter är avgörande för att revisionens arbete ska vara främjande och stödjande för verksamheten. Därför genomförs regelbundet dialoger och andra avstämningar med företrädare för nämnder och bolag. För att ge allmänheten insyn publiceras revisionens rapporter på stadens webb.

2.3 Revisionsprocessen

Revisionsprocessen utgår från god revisionssed. All planering sker utifrån bedömning av risk och väsentlighet. Syftet är att säkerställa att de granskningar som yrkesrevisorerna genomför ger tillräckligt underlag för revisorernas uttalanden och ansvarsprövning. Riskanalyser tas därför fram varje år. I riskanalysarbetet identifieras väsentliga risker i stadens olika verksamheter och dess styrning.

De granskningar som genomförs inriktas på områden där det finns risk för att kommunstyrelsen, nämnder eller bolagsstyrelser inte har en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet, tillräcklig intern kontroll och/eller rättvisande räkenskaper (rättvisande räkenskaper gäller kommunstyrelsen och nämnder). Med begreppet ändamålsenlig verksamhet avses att styrelser eller nämnder uppfyller de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten samt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om. En viktig del av arbetet är att följa upp om brister som noterats i tidigare granskningar har åtgärdats.

Vid revisionsårets slut prövar revisorerna resultatet av årets granskning. Prövningen består av tre moment: Analysera och bedöma det samlade resultatet av årets revision, kommunicera revisorernas bedömning med berörd verksamhet i de fall allvarlig kritik finns samt rapportera resultatet i revisionsberättelser och granskningsrapporter.

2.4 Revisionens kvalitetssäkring

Stadsrevisionen arbetar utifrån Starevs vägledning för kvalitetssäkring. Starev är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner och regioner med egna revisionskontor. Revisionskontoret genomför även intern och extern kvalitetssäkring av årlig revision och projekt. Den externa kvalitetskontrollen genomförs av yrkesrevisorer från andra revisionskontor inom Starevkretsen.

3. Årlig granskning av kommunstyrelse, nämnder och bolag

Årlig granskning avser den granskning som görs av kommunstyrelsen, nämnder och bolag varje år. Den omfattar:

- Grundläggande granskning inklusive granskning av verksamhetsberättelser, delårsrapporter och årsredovisningar.
- Fördjupad granskning.
- Uppföljning av tidigare genomförda granskningar.

Två områden har av revisorerna uppmärksammats som särskilt viktiga att följa och granska under mandatperioden 2022-2026. Det ena området är hur staden arbetar förebyggande för att motverka förekomsten av välfärdsbrottslighet och agerar vid indikationer på brottsligt agerande. Det andra området är stadens ekonomi där det bland annat finns utmaningar avseende konjunktur, demografi, investeringar och stadens skuldsättning. Det är också angeläget att uppmärksamma barn som befinner sig i riskzon för fattigdom, missbruk och kriminalitet eller lever under andra svåra omständigheter samt att följa hur äldreomsorgen utvecklas mot bakgrund av tidigare noterade brister.

3.1 Grundläggande granskning kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt de verksamheter som drivs i kommunala bolag eller kommunalförbund. Kommunstyrelsen granskas därför både i rollen som styrelse och som nämnd. Den huvudsakliga inriktningen för granskning av kommunstyrelsen är att bedöma:

- Om kommunstyrelsen leder och samordnar stadens verksamheter på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt.
- Om kommunstyrelsen har arbetssätt för att styra och följa upp stadens verksamhet och ekonomi för att säkerställa att god ekonomisk hushållning uppnås.
- Om den interna kontrollen är tillräcklig.
- Om stadens räkenskaper ger en rättvisande bild.

Revisionen granskar löpande stadens arbete med att upprätthålla god ekonomi på kort och på lång sikt och har en aktiv dialog med kommunstyrelsens förvaltning under hela året.

Årsrapporten för kommunstyrelsen är mer omfattande än för övrig verksamhet. Rapporten inkluderar revisionskontorets analys av om

staden upprätthåller god ekonomisk hushållning samt stadens samlade förmåga att uppnå lagstiftning, förordningar och kommunfullmäktiges beslut. Den finansiella verksamheten granskas varje år, bland annat i syfte att bedöma den interna kontrollen.

3.2 Grundläggande nämndgranskning

Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd bedöma:

- Om nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser.
- Om nämndens styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig i syfte att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet både ur ett verksamhetsperspektiv och ur ett ekonomiskt perspektiv.
- Om nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed samt att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

I årsrapporter för varje nämnd redogörs för resultatet av årets granskning, hur nämnden arbetat med tidigare lämnade rekommendationer samt revisionens bedömningar.

3.3 Grundläggande bolagsgranskning

Lekmannarevisorns uppdrag är att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktören förvaltning. Därav delar lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn på uppdraget att granska den interna kontrollen.

Den grundläggande bolagsgranskningen avser bolagets styrelse och verkställande direktör. Inriktningen för granskningen är att för varje bolag bedöma:

- Om bolagen har uppnått kommunfullmäktiges mål och direktiv samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag inom givna ekonomiska ramar.
- Om bolagets styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig i syfte att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet både ur ett verksamhetsperspektiv och ur ett ekonomiskt perspektiv.

I årsrapporter för varje bolagsstyrelse redogörs för resultatet av årets granskning, hur styrelsen arbetat med tidigare lämnade rekommendationer samt revisionens bedömningar.

4. Revisionsprojekt – Granskning revisionsår 2023 (2024)

I detta avsnitt beskrivs kortfattat inriktningen för de granskningar som är planerade att genomföras och rapporteras i projektform. För varje granskning tar revisionskontoret fram en projektplan där syfte, revisionsfrågor, metod samt omfattning och avgränsningar specificeras. Projektplanen fastställs av revisorerna. Revisionsrapporten lämnas för yttrande till berörda nämnder och bolagsstyrelser efter det att revisorerna behandlat ärendet. Rapporten publiceras även på stadens webbplats.

Granskningarna avser i första hand revisionsår 2023 men några granskningar finns med i planeringsarbetet inför 2024. Till följd av förändringar i omvärld/invärld, resultat av genomförda granskningar samt kommande års riskanalyser kan granskningarna få en annan inriktning eller prioriteras bort.

Granskningarna indelas i undergrupperna samhälle, välfärdstjänster samt styr- och stödprocesser utifrån granskningens huvudsakliga inriktning. Med samhälle förstås stadens uppdrag att verka för hållbar utveckling av det geografiska området och invånarnas olika behov av exempelvis trygghet, rekreation, kommunikation etc. Välfärdstjänster handlar i första hand om granskning av det kommunala kärnuppdraget såsom förskola, skola och socialtjänst. Styr- och stödprocesser har ett internt perspektiv och inkluderar granskningar som rör hur staden som organisation arbetar. Syftet med att dela in granskningarna i undergrupper är att tydliggöra bredden i revisionens granskningar. För att göra en samlad bedömning av stadens verksamhet behöver granskningar (som genomförs i projektform eller inom ramen för den årliga granskningen) över tid täcka in samtliga verksamhetsområden i staden.

4.1 Samhälle

Granskning	År
5.1.1 Naturvärden och biologisk mångfald	2023
5.1.2 Fysisk aktivitet barn och unga	2023
5.1.3 Underhåll VA-anläggning	2023

4.1.1 Naturvärden och biologisk mångfald (2023)

Stockholm växer. Stadsdelsområdena förtätas och mark exploateras som tidigare inte varit bebyggd. En handlingsplan för biologisk mångfald har tagits fram. Det pågår också ett arbete med att ta fram stadsdelvisa åtgärdsförslag som ska omsätta handlingsplanens fem strategier i praktisk handling. Den biologiska mångfalden är av stor vikt för mänskligt välbefinnande. Det finns en risk för att konflikt uppstår mellan att bevara biologisk mångfald och naturvärden och att förtäta staden för att möjliggöra fler bostäder. Det är angeläget att miljöperspektivet beaktas i ett tidigt skede i stadsutvecklingen.

Granskningen inriktas på att bedöma om staden beaktar behovet av biologisk mångfald vid fysisk planering, exploatering och vid skötsel av naturvärden.

4.1.2 Fysisk aktivitet barn och unga (2023)

Forskning visar att barn och unga rör på sig allt mindre. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att barn och unga ska vara fysiskt aktiva i minst 60 minuter per dag. De flesta når inte upp till den nivån och den inaktiva tiden ökar med stigande ålder. Studier visar också att det finns ett positivt samband mellan fysisk aktivitet och elevers lärande och prestationer i skolan. Barn och unga som upplever hög skolstress är mindre aktiva jämfört med barn och unga som upplever mindre skolstress. God hälsa under uppväxtåren påverkar hälsan även i vuxen ålder. Att fysisk aktivitet är betydelsefullt både för barn och ungas kroppsliga och psykiska hälsa och påvisar vikten av att arbeta aktivt för att ge barn förutsättningar att röra på sig. Risk finns att stadens arbete inte i tillräcklig omfattning bidrar till att öka den fysiska aktiviteten hos barn och unga.

Granskningen inriktas på stadens arbete för att öka den fysiska aktiviteten hos barn och unga.

4.1.3 Underhåll av VA-anläggning (2023)

Staden VA-infrastruktur åldras och med det följer en ökad risk för olika slags driftavbrott. Ett växande underhållsbehov är inget unikt för staden. Enligt branchorganisationen Svenskt Vatten ökar de årliga investeringsbehoven markant inom VA-sektorn, bland annat som en följd av en ökad befolkning och nya miljöregler med anledning av klimatförändringar.

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har ansvar för att säkra leverans av dricksvatten i Stockholm stad och rena avloppsvatten. SVOA har ca 50 000 vattenledningar och 100 000 avloppsledningar som de ska säkerställa driften för. De senaste åren har brister i stadens VA-infrastruktur medfört driftavbrott, vattenläckor och översvämningar vilket bl.a. medfört stor ekonomisk skada. Det är

av vikt att SVOA säkerställer ett ändamålsenligt förebyggande och avhjälpande underhåll av VA-anläggningen.

Granskningen inriktas på om SVOA har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av förnyelsen av stadens VA-anläggning.

4.2 Välfärdstjänster

Granskning	Ar
5.2.1 Grundsärskola (pågår)	2023
5.2.2 Psykisk ohälsa barn och unga	2023
5.2.3 Genomförandeplaner äldreomsorg	2023
5.2.4 Barn som riskerar att fara illa	2024 eller senare
5.2.5 Väld i nära relation	2024 eller senare

4.2.1 Grundsärskolan (2023)

Grundsärskolan är en skolform som är anpassad till elever med en intellektuell funktionsnedsättning. Revisionskontoret har påbörjat en granskning som kommer att rapporteras under 2023.

Granskningen är inriktad på om utbildningsnämnden säkerställer en grundsärskola i enlighet med lagstiftning och regelverk.

4.2.2 Psykiska ohälsa barn och unga (2023)

Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar såväl nationellt som i Stockholm. Psykiska besvär kan vara allt från stress, oro, nedstämdhet och sömnsvårigheter till djup depression och ångest. Av stadens budget framgår att psykisk ohälsa är ett prioriterat område. Stadsdelsnämnderna ska prioritera åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga. Skolan har en viktig roll i att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Försämrade skolresultat till följd av psykisk ohälsa kan vara en bidragande orsak till att barn och unga hamnar i socialt utanförskap och i vissa fall även kriminalitet. En väl fungerande samverkan mellan skola och socialtjänst är viktig för att ge barn och unga det stöd de behöver.

Granskningen inriktas på hur elevers psykiska ohälsa uppmärksammas och vilka åtgärder och/eller stöd som staden erbjuder.

4.2.3 Genomförandeplaner äldreomsorg (2023)

En genomförandeplan ska skapa en tydlig struktur för hur en insats ska genomföras. Genomförandeplanen finns för att säkerställa att insatserna utformas utifrån individens behov och önskemål samt att insatserna följs upp och utvärderas. Utföraren ska skriva planen tillsammans med den enskilde i dennes hem. I flera av revisionens granskningar framkommer brister som rör genomförandeplaner. Av äldreförvaltningens inspektioner framkommer att det i flera fall saknas genomförandeplaner för brukare. Det framgick också av

inspektionerna att det i vissa fall saknas en planering som motsvarar de behov som lyfts fram i beställningen. Det finns risk för att brukare inom hemtjänsten inte får de insatser som de har rätt till enligt tidigare genomförd beställning samt att de inte är delaktiga i utformandet av hemtjänstinsatserna.

Granskningen inriktas på om stadsdelsnämnderna har genomförandeplaner inom hemtjänsten och om planerna har en gemensam struktur, vilket kan bidra till att utredningar och genomförandet av insatser blir likvärdiga och rättssäkra.

4.2.4 Barn som riskerar att fara illa (2024 eller senare)

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Enligt barnkonventionen, som är svensk lag sedan 2020, har vuxna i barnens närhet skyldighet att skydda barn från all form av misshandel samt vanvård. Genom socialtjänstlagen har yrkesverksamma inom förskola en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Det är dock ett känt problem att det finns en osäkerhet och rädsla hos många verksamma pedagoger att göra en anmälan till socialtjänsten. Vidare har det i revisionens tidigare granskningar uppmärksammats att samverkan mellan socialtjänst och förskolor är en utmaning. Särskilt noteras att samverkan med socialtjänst är mer upparbetad i kommunala förskolor än i fristående. Risk finns att socialtjänstlagens anmälningsplikt inte följs i stadens förskolor.

Granskningen inriktas på hur staden säkerställer att barn och unga som riskerar att fara illa uppmärksammas och får stöd samt om nämnderna har en ändamålsenlig samverkan kring målgruppen.

4.2.5 Våld i nära relation (2024 eller senare)

Socialtjänstinspektörerna har under 2019 och 2020 genomfört slumpmässiga urval av pågående ärenden inom stadens relationsvårdsteam. Mer än hälften av de slumpmässigt utvalda ärendena hör till kvinnor med utländsk bakgrund. Få ärenden hör till andra utsatta grupper som exempelvis våldsutsatta i missbruk, med funktionsnedsättning eller äldre. Risk finns att socialtjänsten inte når tillräckligt många våldsutsatta personer. Socialstyrelsens lägesrapport för 2022 visar även att socialarbetare inom individ- och familjeomsorg är dåligt rustade för att identifiera och hantera förekomst av relationsvåld. Det finns således en risk att socialtjänsten inte i tillräcklig utsträckning når ut till våldsutsatta personer.

Granskning inriktas på hur socialtjänsten arbetar för att identifiera och stödja personer som är utsatta för våld.

4.3 Styr- och stödprocesser

Granskning	Ar
5.1.1 Aktiv hantering av avtal	2023
5.1.2 Samhällsviktiga projekt	2023
5.1.3 Ekonomistyrning grundskola	2024

4.3.1 Aktiv hantering av avtal (2023)

Staden upphandlar externa utförare inom flera områden för att utföra tjänster. För att säkerställa att oseriösa aktörer inte får uppdrag är det angeläget att kontroller av företaget och dess ägare genomförs. Det är också viktigt att under avtalets giltighetstid utföra kontroller för upptäcka eventuella avvikelser.

Granskningen inriktas på avtal som rör lokalvård.

4.3.2 Samhällsviktiga projekt (2023)

Stockholms stad har ett tiotal mycket stora, pågående, investeringsprojekt samt är medfinansierare i såväl Stockholmsförhandlingen som Sverigeförhandlingen. Projekten är komplexa och pågår under en längre tidsperiod, ofta 10-15 år. En svårighet med investeringar som löper över längre tidsperioder är bland annat att behov, teknik, metoder och beteenden utvecklas över tid. Personella resurser byts ut under projekttiden, vilket till del kan kompenseras för via god dokumentation och kunskapsöverföring.

Granskningen inriktas på hur kommunstyrelsen och Stockholms stadshus AB arbetar för att styra och ha uppsikt över stora samhällsviktiga projekt.

4.3.3 Ekonomistyrning grundskola (2024 eller senare)

Stadens grundskoleverksamhet är en mycket stor verksamhet som omfattar en budget på över 14 miljarder kronor. Det är angeläget att nämnden har en ekonomistyrning som ger god kostnadskontroll och som möjliggör analyser av sambandet mellan insatta resurser och resultat för att nå stadens målsättningar. Forskning visar att tidiga insatser för att lära elever läsa, räkna och skriva är viktiga för elevens fortsatta lärande.

Granskningen inriktas på utbildningsnämndens ekonomistyrning av grundskoleverksamhet.

Bilaga 1 - Stadsrevisionens organisation

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Samtliga 20 förtroendevalda revisorer ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i någon av revisorsgrupp 2 eller revisorsgrupp 3. Ur gruppen förtroendevalda revisorer utses lekmannarevisorer till stadens bolag. Ledamöter utses även till revisorskollegium vars ansvar är frågor som rör den administrativa förvaltningen.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar avfallsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, förskolenämnden, socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

Revisorernas förvaltning kallas revisionskontor. Revisionskontoret består av yrkesrevisorer som fungerar som sakkunniga biträden till revisorernas. Revisionskontoret anlitar externa revisorer och specialister utifrån behov.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Bilaga 2 – Kvalitetssäkring inom Starev

Bakgrund

Vägledning för kvalitetssäkring av revisionen ur de förtroendevalda revisorernas perspektiv med utgångspunkt från god revisions sed.

Vägledningen har antagits av Starevs årsmöte 2021.

Syftet med kvalitetssäkringen är att stärka revisorernas oberoende, objektivitet och saklighet för att säkra den kommunala revisionens trovärdighet och legitimitet.

Enligt God revisions sed i kommunal verksamhet 2018 ansvarar revisorerna för att hela revisionsprocessen ska hålla sådan kvalitet att uttalanden i revisionsberättelse och granskningsrapport är väl underbyggda. Arbetet följer god revisions sed och insatserna kvalitetssäkras, bland annat genom avstämning mot revisionsfrågor, faktagranskning och strukturerad dokumentation.

Detta förutsätter att:

- revisorerna följer god revisions sed,
- granskningen utgår från revisorernas riskbedömning,
- revisorerna försäkras sig om att de sakkunniga har kvalitetssäkrat arbetsprocess och granskningsresultat.

Detta innebär att:

- revisionsfrågan har bäring på revisionsuppdraget och ansvarsprövningen,
- varje revisionsrapport är sakgranskad av såväl berörd förvaltning som revisorerna,
- revisionsmetoden är relevant,
- revisionsfrågorna är besvarade.

Följande bör känneteckna revisionens arbetssätt inom Starev:

- Revisionen ska vara främjande och stödjande.
- Revisionen ska vara förebyggande och framåtriktad.
- Revisionen ska utgå från ett helhetsperspektiv och en koncernsyn.
- Revisorerna ska ha god kontakt med fullmäktige – särskilt med fullmäktiges presidium.
- Revisorerna ska ha en aktiv dialog och kommunikation med granskningsobjekten.
- Revisorerna ska vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat.

Med utgångspunkt från ovanstående har en checklista för kvalitetssäkring sammanställts. Avsikten är att checklistan ska kunna användas för såväl egenvärdering som kvalitetssäkring mellan Starevs medlemmar.

Checklista för kvalitetssäkring

Vad är viktigt att kvalitetssäkra?

Nomineringsförfarandet

Oberoende, jäv, valbarhet, representativitet (ålder, kön m m), god kunskap om kommunal verksamhet, intresse och respekt för demokratiskt styrda organisationers speciella villkor samt god insikt om skillnaden mellan offentlig och privat verksamhet (kan/får ej likställas).

Hur bör det ske?

- Revisorerna verkar för att partierna har en nomineringsstrategi som slår vakt om erfarenhet och oberoende, men också leder till förnyelse, förnygring och en jämn könsfördelning bland revisorerna.
- Revisorerna översänder en skrivelse till fullmäktiges valberedning och partierna som stöd vid deras nominering av förtroendevalda revisorer. I skrivelsen informeras om revisionens uppdrag, roll och arbetssätt samt om de särskilda förutsättningar som gäller för uppdraget som förtroendevald revisor, bl. a kopplingen till lekmannarevisionen. Återkoppling sker till valberedningens ordförande.
- Revisorerna väljs först.
- Jäv- och valbarhetsregler iakttas.

Revisorernas oberoende

Mot fullmäktige, nämnder/styrelser, partigrupperna, de sakkunniga, allmänheten, massmedia samt särintressen.

Hur bör det ske?

- Revisorerna agerar inte partipolitiskt.
- Revisorerna har ”respektavstånd” till det egna partiet men håller kontakten och klargör oberoendet.
- Oberoende budgetberedning.
- Resurserna är anpassade till hela revisionsuppdraget. Revisorerna påtalar om resurserna inte räcker.
- Revisorerna beslutar självständigt vad som ska granskas och hur. Revisorerna utgår från ett helhetsperspektiv.
- Revisorerna eftersträvar samsyn i revisionsplan och revisionsberättelser, trots varje revisors självständiga ställning.
- Revisorerna informerar fullmäktige, nämnder och styrelser, partigrupper m.fl. om revisorernas uppdrag och roll, minst en gång per mandatperiod.
- Revisorerna iakttar stor restriktivitet vad gäller förmåner, gåvor etc. från t ex granskade nämnder/bolag och externa leverantörer av revisionstjänster.

Revisorernas arbetsformer

Bevakning och arbetsfördelning, ordförandens roll och uppdrag, förhållningssätt och spelregler mellan revisorerna, mediekontakter och webbplats, medverkan i fullmäktiges möten, arvodes- och ersättningsregler

Hur bör det ske?

- Revisorerna fastställer en arbetsordning.
- Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation.
- Revisorerna använder vid behov sin initiativrätt i fullmäktige.
- Revisorernas arvoden ligger i nivå med andra mer omfattande uppdrag i kommunen/landstinget.

Revisorernas kompetens

Kompetensutvecklingsplan, introduktionsutbildning för nyvalda, verksamhetskunskap, erfarenhetsutbyte, tillgång till sakkunniga

Hur bör det ske?

- Nyvalda revisorer får digital introduktionsinformation.
- Alla revisorer erbjuds återkommande kompetensutvecklingsinsatser.
- Återföring sker från konferenser etc.
- Revisorerna anlitar sakkunniga i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsd.
- Sakkunnigas kompetenskrav och etiska förhållningsregler framgår av Skyrevs olika regler och normer.

Revisionsprocessen – planering

Inventering av risker, omvärldsbevakning, riskanalys, revisionsstrategi (flerårig), revisionsplan

Hur bör det ske?

- Kontinuerlig inventering av risker sker baserat på granskning samt interna och externa händelser och faktorer som påverkar riskbilden.
- Revisorerna deltar aktivt i riskanalysen.
- Dokumentation sker av analys och prioritering.
- Revisorerna beslutar självständigt vad som ska granskas och hur.
- Projektplaner redovisas för revisorerna.
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m.fl.

Revisionsprocessen – granskning och bedömning

Planering av granskningen, genomförande av granskningen, resultat av granskningen, uppföljning av genomförd granskning.

Hur bör det ske?

- Revisorerna försäkras om att sakkunniga har kvalitetssäkrat sin arbetsprocess och sitt granskningsresultat.
- Revisorerna har tydliga krav på enhetliga bedömningskriterier.
- Revisorerna har tydliga krav på ”kalibrering” av de sakkunnigas bedömning.
- Revisorerna inhämtar yttrande från granskade nämnder och styrelser.
- Revisorerna informerar om granskningsresultat (främjande och stödjande i uppdraget).
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m.fl.
- Revisorerna följer vid behov upp genomförda granskningar.

Revisionsprocessen – kommunikation och rapportering

Innehåll och form som stödjer insyn, tillgänglighet och öppenhet, fullmäktige och fullmäktiges presidium, nämnder och styrelser, förvaltningar och bolag, allmänhet, media.

Hur bör det ske?

- Kommunikationsansvarig (sakkunnig) utses som stöd för revisorerna.
- Pressreleaser används när så är lämpligt.
- Kommunikationspolicy finns som betonar vikten av bl. a. genomtänkt rapportstruktur och rapportsammandrag, kortfattade och lättlästa rapporter och tydlig inriktning på väsentligheter.
- Bra informationsmaterial.
- På kommunens webbplats informerar revisorerna om sin funktion, sitt uppdrag och sitt arbete samt möjligheten till kontakt. Rapporter och revisionsberättelser samt granskningsrapporter läggs ut löpande.

Revisionsprocessen – prövning

Ansvarsprövning av nämnder, styrelser och fullmäktigeberedningar samt enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Hur bör det ske?

- Revisionsberättelsen grundas på tillräcklig granskning och väl underbyggd bedömning.
- Kommunikation/dialog sker med fullmäktige, nämnder/styrelser m. fl.

Uppföljning

Hur bör det ske?

- Revisionsplanen/projektplaner
- Granskningsresultat

Utvärdering

Fullmäktige, nämnder och styrelser, förvaltningar och bolag

Hur bör det ske?

- Dialog med aktuellt granskningsobjekt.
- Dialog, exempelvis enkät till eller fokusgrupp med fullmäktige, nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag.
- Utvärdering av genomförd granskning enligt revisionsplanen.

Kollegial utvärdering mellan revisionskontor av genomförda granskningar